RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Suppletieaanvraag ontplofbare oorlogsresten

Zaak- & documentnr. : Z/23/103303 201595719
Portefeuillehouder : Arend van Hout

Opsteller : Michel Bakker
Afdeling : Advies
Telefoonnr: 06-12563650

Samenvatting
Gemeenten kunnen via het gemeentefonds in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog (de zogenoemde bommenregeling). Het vergoedingspercentage is 68% van de gemaakte kosten en kan middels een raadsbesluit bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) worden teruggevraagd.

Beslispunten

1. Akkoord te gaan met de suppletieaanvraag voor de kosten van de gemeente voor opsporing en ruiming van ontplofbare oorlogsresten van **€ 3.855** (conform de 68%-suppletieregeling wordt **€ 2621,40** ontvangen) bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. Akkoord te gaan met de suppletieaanvraag voor de kosten van derden voor opsporing en ruiming van ontplofbare oorlogsresten van **€ 13.271** exclusief BTW (conform de 68%-suppletieregeling wordt **€ 9024,28** ontvangen) bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Aanleiding
Het is noodzakelijk dat in Westervoort onderzoek wordt gedaan naar ontplofbare oorlogsresten in de grond voordat men grondroerende werkzaamheden uitvoert. Dat komt omdat tijdens de Tweede Wereldoorlog veel resten zijn achtergebleven.

Woningbouwvereniging Vivare is vorig jaar begonnen aan een renovatieproject aan de Vredenburgstraat in Westervoort. Ten behoeve van dit project vond onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten plaats. De kosten van dit onderzoek zijn € 13.271 exclusief BTW (zie bijlage “Kostenoverzicht Vivare”).
Dit onderzoek is nog niet klaar. Daarom worden de kosten van dit jaar meegenomen in een nieuw raadsvoorstel in 2024.

Gemeente Westervoort heeft in het jaar 2021 onderzoekskosten gemaakt ten behoeve van de herinrichting van de Heilweg in Westervoort. Deze kosten zijn in het jaar 2022 niet opgegeven bij het ministerie van BZK. De kosten voor dit onderzoek zijn € 3.855 exclusief BTW (zie bijlage “Kostenoverzicht Gemeente Westervoort”).

Planning
Aanvragen die vóór 1 april door het ministerie van BZK zijn ontvangen worden, na beoordeling, in het jaar van ontvangst toegekend.

Beoogd effect

Met het raadsbesluit wordt de suppletieaanvraag ingediend bij het ministerie van BZK voor een bijdrage van de kosten van het opsporen en ruimen van explosieven waardoor de lasten van het project met 68% wordt verlicht.

Argumenten

1.1 Het geld is via het gemeentefonds beschikbaar.
In Nederland is een vangnet ingericht om de kosten die samenhangen met het opsporen van ontplofbare oorlogsresten te dekken. Dit vangnet is in de vorm van een suppletie uit het gemeentefonds ingericht. Indien de gemeenteraad besluit tot het aanvragen van de suppletie van ontplofbare oorlogsresten, wordt een bijdrage van 68% van de projectkosten ontvangen. De overige 32% valt ten laste van het project zelf. In het gemeenteraadsbesluit dient te worden aangegeven wat het bedrag (exclusief btw) van de suppletieaanvraag is.

1.2 In de Tweede Wereldoorlog is hevig gevochten in en rond Westervoort. De bodem bevat daardoor nog explosieven uit die tijd.
Uit vooronderzoek is gebleken dat het aantreffen van explosieven bij dit soort projecten niet kan worden uitgesloten. Onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten is hierdoor noodzakelijk en zorgt voor extra kosten. Om die reden is het eerdergenoemde vangnet ingericht.

1.3 Onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten is in het belang van de veiligheid.
De werkzaamheden worden uitgevoerd onder strenge veiligheidscondities. Dit is van belang omdat een explosief bij ontbranding ernstig letsel kan veroorzaken. Tevens wordt op deze wijze de veiligheid gewaarborgd voor werklieden en omwonenden. Als wordt geconcludeerd dat uit vooronderzoek mogelijk explosieven in de grond zitten, dan worden deze ook verwijderd. De bodem wordt dus na onderzoek altijd vrijgemaakt van ontplofbare oorlogsresten.

2.1 De gemaakte kosten zijn te verantwoorden.
Doordat in Westervoort tijdens de Tweede Wereldoorlog veel ontplofbare oorlogsresten in de grond zijn achtergebleven moet onderzoek naar deze explosieven plaatsvinden voordat de grondroerende werkzaamheden plaatsvinden. Bijbehorende kosten worden dus sowieso door de gemeente of door derden gemaakt. De beschikbare gelden zijn voor deze werkzaamheden bedoeld. Onderscheid maken tussen de gemeente of derden zou in deze niet rechtvaardig zijn.

Kanttekeningen

2.1 De vergoeding voor derden wordt met terughoudendheid behandeld
Alleen gemeenten kunnen een aanvraag indienen bij het ministerie van BZK. De mogelijkheid bestaat voor gemeenten om kosten van derden hierin mee te nemen. Het ministerie van BZK heeft hier in principe geen bezwaar tegen, maar acht terughoudendheid van belang omdat de regeling in eerste instantie bedoeld is voor maatschappelijke doeleinden. Desondanks bepaald de gemeente of het opnemen van de kosten van derden in het raadsbesluit in het betreffende geval legitiem is. De praktijk leert dat andere gemeenten de kosten, zoals Vivare heeft gemaakt, opvoert.

Financiële paragraaf
De kosten worden vergoed door het ministerie van BZK. Om de bijdrage dit jaar te ontvangen dient de aanvraag voor 1 april 2023 te worden ingediend bij het ministerie van BZK.

Relatie met het herstelplan
Het voorstel past binnen de kaders van het herstelplan.

Participatie en communicatie
Als door de gemeenteraad akkoord wordt gegeven op de suppletieaanvraag, dan wordt de woningbouwvereniging zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld en het raadsbesluit. Het raadsbesluit wordt ook doorgestuurd naar het ministerie van BZK met het verzoek de bijdrage over te maken naar de gemeente.

Duurzaamheid
De ontplofbare oorlogsresten bevat materiaal dat (bij corroderen) schadelijk kan zijn voor de bodem. Daarnaast kan het in handen van een particulier gevaar opleveren. Door onderzoek te doen en het ruimten van ontplofbare oorlogsresten wordt de schadelijkheid en het mogelijke gevaar weggenomen. Door akkoord te gaan met de vergoeding wordt onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten gestimuleerd.

Intergemeentelijke samenwerking
Er is geen intergemeentelijke samenwerking. Enkel met het ministerie van BZK en Vivare.

Bijlagen
201595776 - Raadsbesluit suppletieaanvraag ontplofbare oorlogsresten
201596243 - Kostenoverzicht Vivare
201596668 - Kostenoverzicht Gemeente Westervoort

Westervoort, 6 maart 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter MA	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester